

L'ANELLAMENT CIENTÍFIC DELS OCELLS

QUÈ S'HA DE FER QUAN ES TROBA
UN OCELL ANELLAT?



Comissió d'ornitologia de la
INSTITUCIÓ CATALANA D'HISTÒRIA NATURAL

EL GRUP CATALÀ D'ANELLAMENT agraeix a la
INSTITUCIÓ CATALANA D'HISTÒRIA NATURAL
la publicació d'aquest opuscle.

Dibuixos: SANTI RUIZ
Maquetació: JOSEP VILALTA

Els interessats en rebre més exemplars d'aquest
opuscle poden adreçar-se a:

GRUP CATALÀ D'ANELLAMENT: Sardenya 476, ent.3ª,
Barcelona-25

L'ANELLAMENT CIENTÍFIC DELS OCELLS, UN MÈTODE EFICAÇ PER A
L'ESTUDI DELS MOVIMENTS MIGRATORIS



La migració dels ocells és una manifestació sorprenent de la conducta animal. El pas dels ocells migratoris és un esdeveniment espectacular que impressiona a tothom. Associem l'arribada de l'ocell amb la joiosa primavera, la seva desaparició amb la melangiosa tardor que ens anuncia l'eixut hivern. El coneixement popular, però, no arriba més lluny, els científics no se senten satisfets amb això, car volen aprofundir més en l'estudi dels ocells, i es pregunten: d'on venen?, a on van?, quines són les seves àrees de niuada?, i les zones d'hivernada preferides?, quines rutes migratòries segueixen?, quan temps viuen?, etc.

Saben que diferents espècies tenen trajectes migratoris semblants o iguals, àdhuc sospiten que ocells d'una mateixa localitat tenen alhora poblacions sedentàries i migratòries; tot això, però, com comprovar-ho?. La única solució es marcar els ocells amb un distintiu, perquè quan un dia morin i siguin trobats per una persona, aquesta pugui comunicar la troballa i tenir així una dada per a comprovar o rectificar el que els estudiosos suposen.

This One



8PTC-ZBE-1NEA

Es per això que fa molts anys que es practica arreu del món, sobretot a Europa i a Amèrica del Nord, l'anellament científic dels ocells, és a dir, la col·locació d'anelles metàl·liques numerades en una pota, per poder d'aquesta manera controlar les distintes poblacions de cada espècie, les seves migracions i obtenir-ne dades d'interés científic.

Els ocells són anellats per ornitòlegs especialitzats, als nius, quan encara són polls, o capturant els adults mitjançant diferents mètodes de captura amb paranys especials totalment inofensius i autoritzats tan sols per aquesta finalitat.

L'anellament a l'estat Espanyol i a Catalunya

Una de les tasques més importants que els ornitòlegs d'arreu del món duen a terme, és la de marcar un nombre considerable d'ocells.

Aquest marcatge s'ha dut a terme de moltes maneres diferents, però el sistema que ha mostrat ser el més eficaç és el de col·locar-los un anell metàl·lic numerat en la pota. Aquest marcatge permet l'estudi de les poblacions d'ocells des de dos punts de vista diferents, l'un és el tradicional de recerca de la dinàmica de les poblacions i que ens permet d'obtenir coneixements dels seus moviments al llarg de l'any, el seu creixement, les taxes de mortalitat de les diverses espècies, etc. i que va ser el motiu inicial que va conduir a la introducció d'aquesta tècnica que ha provat ser molt útil i adequada.

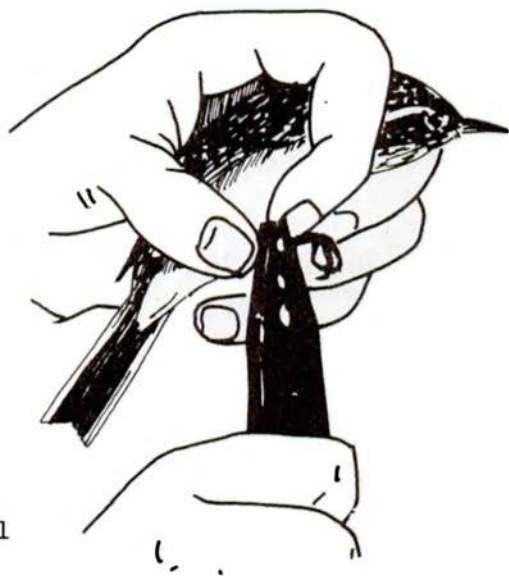


Figura -1-

Un altre treball que ens permet realitzar l'anellament és l'estudi de l'ocell en mà, l'anellament presuposa sempre, la captura de l'animal, i és per això que es fa servir una sèrie molt diversa de paranys.

Aquest estudi de l'ocell a la mà, està dirigit fonamentalment a millorar els coneixements morfològics i taxonòmics de les diferents espècies, així s'estudia la determinació correcte d'algunes espècies conflictives, l'establiment de les diferents subespècies, o una millor descripció de l'ocell que ens permeti reconèixer les diferents edats, sexe, o també millorar els nostres coneixements de processos prou importants com la muda (el canvi de les plomes que té lloc en tots els ocells en diferents èpoques, una o diverses vegades a l'any), o bé les successives fluctuacions estacionals del seu pes, entre altres variables.

Aquest sistema de treball té un avantatge adicional, i és que ens permet d'obtenir totes aquestes dades sense fer cap tipus de perjudici a l'ocell, i per tant exclou la necessitat d'obtenir sèries d'exemplars morts per a estudiar.

Es per això que l'anellador, quan captura un ocell, pren un nombre considerable de dades biomètriques, fonamentalment: la llargada de l'ala plegada (figura 2), de la cua, i el pes (figura 4). En estudis especialitzats, es pren tot tipus de mides, com per exemple la llargada i diàmetre del bec, la llargada del tars, del dit mitjà, l'amplària, etc.

De vegades, fonamentalment en ocells migrants, també es mira la

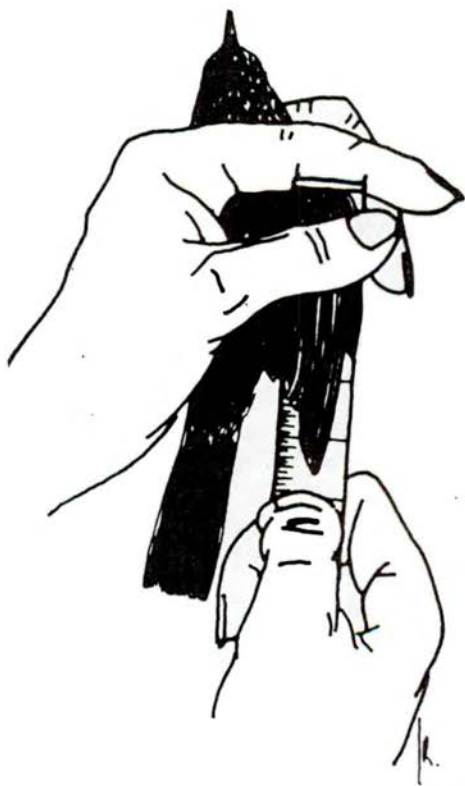


Figura -2-

quantitat de greix que tenen

Juntament amb això l'anellador apunta sempre (figura 3) les dades de l'espècie d'ocell capturat, el lloc de captura (localitat, terme municipal i província), la data de captura i la lletra amb el nombre de l'anella que li col·loca.

A cada estat hi ha una o més Centrals d'anellament, que promouen i coordinen l'activitat de tots els anelladors d'una zona. A l'estat Espanyol hi ha el "Centro de Migración de Aves" de la "Sociedad Española de Ornitología", que fa servir anelles metàl·liques amb l'adreça: "MINIST. AGRICULT. ICONA, MADRID-5". SPAIN

Cada model té a més d'una o més lletres (que corresponen a la mida de l'anella) una sèrie de números que són diferents a cada anella.

A Catalunya, com a delegat del "Centro de Migración", treballa el GRUP CATALÀ D'ANEL·LAMENT, al qual pertanyen tots els ornitòlegs anelladors del Principat.

Aquest grup va ser format el 1975, i des de la seva creació fins ara ha anellat més de trenta mil ocells, i aconseguint importants recuperacions a diversos països de l'Àfrica i Europa.

Com cal comunicar la recuperació d'un
Ocell Anellat

Per assolir un estudi acceptable, és necessari obtenir el màxim nombre de recuperacions d'anelles. Tota recuperació d'un ocell anellat no comunicada al GRUP CATALÀ D'ANE-



Figura -3-

LLAMENT representa una pèrdua irreparable de dades i esforços. Per desgràcia, hi ha un gran desconeixement sobre la manera de comunicar la troballa d'un ocell anellat; àdhuc es donen casos de caçadors que maten ocells anellats, i pensant equivocadament que han infringit la llei (en creure que està prohibit caçar ocells portadors d'anelles), es guarden l'anella sense comunicar-ho, i malhauradament això fa que es perdin importants dades de valor científic.

Per aquest motiu s'ha organitzat aquesta campanya d'informació, per tal d'intentar obtenir un major nombre de comunicacions. Amb aquest fi, preguem a tota persona que capturi o simplement trobi un ocell anellat, que trameti l'anella juntament amb la màxima quantitat de dades a l'adreça del GRUP CATALÀ D'ANELLAMENT.

També ens pot ajudar comunicant les recuperacions d'altres persones que arribin al seu coneixement. Ens ha de trametre les anelles espanyoles i estrangeres que pugui tenir de fà força temps o les que obtingui en un futur. Amb això contribuirà al desenvolupament de la ciència.

ATENCIÓ: Amb cada anella s'han d'adjuntar les dades que a continuació senyalem.-

1er. INSCRIPCIÓ COMPLETA DE L'ANELLA

Transcriviu correctament la inscripció completa de l'anella (totes les lletres i números que hi hagi)

2on. LOCALITAT DE CAPTURA

Per indicar la localitat s'ha de posar el municipi la comarca i província. Es convenient escriure el nom propi del lloc.

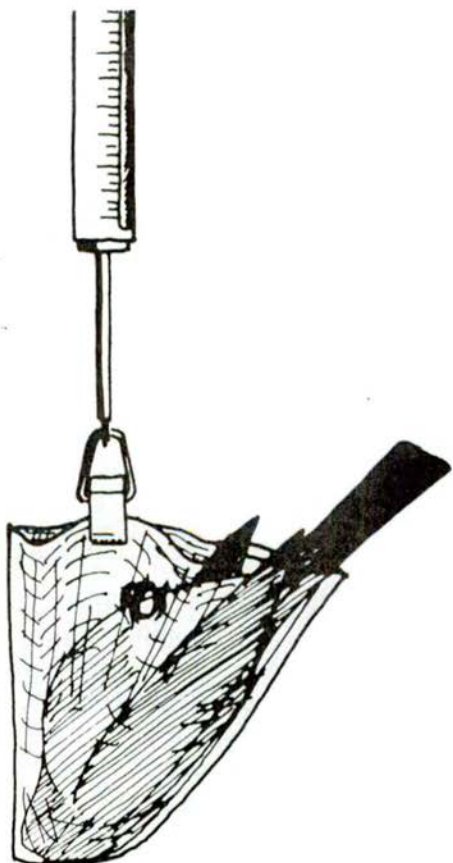


Figura -4-

3er. LA DATA DE CAPTURA

Any, mes i dia en que va tenir lloc. Quan no sigui possible precisar tant, es mirarà d'esmentar dues dates entre les quals es va fer la captura. Exemple: "capturat entre el primer de Gener, i el 19 de febrer del 1982".

4rt. FORMA DE CAPTURA

S'oblida sovint, i és molt important des del punt de vista ornitològic, saber amb detall les circumstàncies que porten a la captura d'un ocell anellat.

Convé, per tant, especificar si l'ocell va ser mort d'un tret, atrapat, trobat mort, etc. En el cas d'haver-lo atrapat és important dir la mena de parany o artifici que s'ha fet servir.

Quan l'ocell es trobat mort, cal indagar la possible causa i és important assenyalar si era mort de fa poc, si estava en estat de putrefacció, si era una resta seca o un simple esquelet.

No té cap importància ignorar l'espècie de l'ocell capturat però cal posar-ho sempre que se sàpiga.

Si alguna vegada hom troba indiscret de donar a conèixer un detall, és preferible ometre'l, però de cap manera falsejar-lo. No s'ha d'oblidar que l'anellament respon a una finalitat científica, i no és, com alguns creuen, un joc de loteria o un esport capriciós per satisfer la curiositat.

5é. MANERA D'INFORMAR-SE

Passa de vegades que el comunicant de l'ocell anellat no és la persona que el va capturar o trobar.

En aquest cas, el comunicant ha d'interrogar al caçador o al que l'ha trobat, d'acord amb les directrius assenyalades en els punts 1, 2, 3, i 4; tenint també present el que es diu en els 6 i 7.

Còpia d'un full de recuperació emplenat

GRUP CATALÀ D'ANELLAMENT

Sardenya 476, ent.3^a,
Barcelona-25
.....

Data 15.05.82

Ois Museum Paris CD 3885

Lloc per enganxar o cosir
l'anella, un cop aplanada

1. Núm. de l'anella (i les lletres si n'hi han). CD 3885
2. Còpia de la resta de l'inscripció. OIS MUSEUM PARIS
3. Data de la troballa o captura de l'ocell. 3.05.82
4. Lloc de la troballa:
Municipi..... TIANA.....
Comarca EL MAREME.....
Província..... BARCELONA.....
5. Condicions en que fou trobat l'ocell. Casat amb escopeta
6. Nom de l'espècie d'ocell (si fos conegut).
Nom local de l'ocell. TALLAROL DE CASQUET
7. Nom de la persona que va veure i identificar l'exemplar. Josep Vilalta i Marnó
8. Nom, cognom i adreça del comunicant: caçador o bé persona que hagi trobat l'ocell (subratllar el que calgui).
J.V.M. c/Sant Miquel 28-30, 2^{on} 1^a EL MASNOU
(Barcelona)
9. Observacions. La mort de l'ocell era recent.
10. Si l'anella no es tramesa ací, qui dona fe de la seva inscripció ?.

Signatura del comunicant:

José Vilalta

6é. COM ADREÇAR LA COMUNICACIÓ

S'ha de fer per escrit, donant i indicant amb tota claretat les dades fonamentals abans esmentades; cal també, quan el comunicant és el mateix caçador o bé el que ha trobat l'ocell anellat, indicar-ho; en altre cas, hom ha d'esmentar el nom de la persona que va obtenir l'ocell en qüestió, assenyalant la seva condició de caçador, ocellaire...

Nosaltres, per part nostra, un cop sapiguem el lloc i data d'anellament de l'ocell o ocells recuperats, li ho notificarem per si és del seu interès.

Sempre que hom disposi de l'anella, s'ha d'enviar dins la mateixa carta de comunicació, cosida o enganxada amb ella. Es aconsellable d'obrir-la i aplanar-la abans d'enganxar-la a la carta.

7é. VALOR DE L'ANELLA

Algunes persones es resisteixen a enviar-la creient que és suficient donar la inscripció completa.

De vegades les sèries numerades de remitents idèntics es sobreposen i no és possible aleshores identificar la inscripció completa de l'anella, essent necessari veure-la.

L'anella és, doncs, la millor prova d'una recuperació.

Hi ha qui pensa que l'anella de l'ocell és un dret personal, en aquests casos, el GRUP CATALÀ D'ANELLAMENT, no té cap inconvenient, ans al contrari, de retornar-la al seu propietari.

AGRAIM LA SEVA COL.LABORACIÓ

GRUP CATALÀ D'ANELLAMENT

Sardenya 476, ent.3^a

Barcelona-25

★ QUÈ S'HA DE FER QUAN ES TROBA UN OCELL ANELLAT ?

* UN OCELL ESTÀ MORT AL TERRA D'UN BOSC JOAN, UN JOVE ESTUDIANT, HO VEU.



HA MORT DE FRED. VAJA VEIG QUE PORTA UNA ANELLA A UNA DE LES POTES.



JOAN LLEGEIX LES LLE TRES I EL NÚMERO DE L'ANELLA.



EN JOAN SAP QUÈ HA DE FER: PRIMER APLANA L'ANELLA, POSANT-LA A UN SOBRE AMB UNA CARTA ON ANOTA EL DIA, EL LLOC I LES CAUSES DE LA MORT DE L'OCELL.



ARA ENVO LA CARTA I DINS D'UNS DIES EM CONTESTARAN EXPLICANT D'ON VENIA EXACTAMENT L'OCELL.



